

Johannes RAMACKERS, *Marienthal, des ersten deutschen Augustinerklosters Geschichte und Kunst*. Unter Mitarbeit von Johannes Hessen, Paul Wallraf und Augustinus Winkelmann (Rheinisches Bilderbuch Nr. 6). Würzburg, Augustinus-Verlag, 1954, 30 × 21 cm., 168 blz., 112 afb. DM. 14.

Deze jubileumuitgave van het Augustinus-Verlag te Würzburg, uitgegeven op kunstdrukpapier ter gelegenheid van het 16^e eeuwfeest van St. Augustinus' geboorte, is voor alle kunstminnaars een echt juweeltje. Het is vooral een « Bilderbuch », geïllustreerd met 112 fotografische afbeeldingen — 40 op volle bladzijde — van oude en moderne kunstwerken in kerk en klooster van Marienthal bij Wesel in het Rijnland. Dit voormalige Augustijnenklooster is sedert 1924 op initiatief van pastoor A. Winkelmann een bloeiend centrum van moderne kerkelijke kunst geworden, waar jonge Duitse kunstenaars in gemeenschap werken. Hierover schrijven P. Wallraf en A. Winkelmann in de bijdragen « Die neue Kunst in Marienthal » en « Zur Geschichte der neuen Kunst und ihrer Symbolik in Marienthal ». De overige tekst van dit boek is reeds bekend door de uitgave van 1930, nl. de inleiding over « Augustinus und der Niederrhein » door J. Hessen en de uitvoerige geschiedenis van het oude Augustijnenklooster door prof. J. Ramackers. Deze kritische studie kan aangevuld worden met nieuwe gegevens uit het provinciaal archief der Augustijnen te Gent, bijzonder uit de onuitgegeven handschriften van N. de Tombeur en uit de oude kapittelboeken van de « Provincia Belgica », waartoe Marienthal tot aan de provincieverdeling van 1679 behoorde. Vele prioren van dit klooster zijn afkomstig uit de Zuidnederlandse kloosters. Uit Leuven kwamen de prioren Paulus Proveneers 1643-52, Aegidius Schepers 1652-53 († Marienthal 2 Maart 1653), Gorgonius Assels 1653-61, uit Maastricht Gerardus Crieckels 1661-67 († Marienthal 28 Maart 1667), wiens portret afgebeeld is op blz. 119, uit Gent Balduinus van Augem 1667-69 († Marienthal 2 Sept. 1669), uit Roeselare Michael de Cock 1669-73. In Marienthal overleden ook P. Norbertus Nutius († 13 Mei 1654), zijn broer Gregorius Nutius († 15 Aug. 1677), P. Prosper Michaelis († 7 Oct. 1676), allen uit het klooster van Antwerpen, verder P. Gislens Baelde uit Gent († 25 Juli 1664), die in Marienthal procurator was. Het herstel en de nieuwe bloei van het klooster in de 17^e eeuw is te danken aan het werk van deze mannen, bijzonder aan P. Augustinus Ulrici, die gedurende 24 jaren, nl. van 1619 tot aan zijn dood op 11 Oct. 1643, prior was van Marienthal.

N. TEEUWEN, O. E. S. A.